

Barbara Nieradko-Iwanicka^{1, 2}

¹Katedra i Zakład Higieny,
Uniwersytet Medyczny w Lublinie
²1. Wojskowy Szpital Kliniczny
z Polikliniką SPZOZ w Lublinie

Adres do korespondencji:

dr hab. n. med. Barbara Nieradko-Iwanicka
Katedra i Zakład Higieny UM
ul. Radziwiłłowska 11
20-080 Lublin
tel.: 081 448 61 30
e-mail: bnieradkoIwanicka@wp.pl

Necrobiosis lipoidica diabetorum **— skórna manifestacja niedostatecznie kontrolowanej cukrzycy typu 1**

***Necrobiosis lipoidica diabetorum* — a cutaneous manifestation of poorly controlled type 1 diabetes mellitus**

STRESZCZENIE

Wstęp. Cukrzyca typu 1 (T1DM) dotyka 0,3% populacji. Reumatoidalne zapalenie stawów (RZS) 1%. Cukrzyca typu 1 i reumatoidalne zapalenie stawów są immunologicznie powiązane przez współwystępowanie układów HLA-DR1 i/lub DR4.

Cel pracy. Przedstawienie rzadkiej skórnej manifestacji niedostatecznie kontrolowanej cukrzycy typu 1.

Materiał i metody. Przeanalizowano dokumentację leczenia 24-letniej pacjentki chorej na reumatoidalne zapalenie stawów i cukrzycę typu 1.

Wyniki. Udokumentowano seronegatywne RZS i T1DM u 24-letniej pacjentki oraz *necrobiosis lipoidica diabetorum* na jej lewej nodze.

Wnioski: *Necrobiosis lipoidica diabetorum* jest rzadko obserwowanym objawem występującym u chorych na T1DM.

Forum Medycyny Rodzinnej 2015, tom 9, nr 2, 74–75

Słowa kluczowe: cukrzyca typu 1, reumatoidalne zapalenie stawów, *necrobiosis lipoidica diabetorum*

ABSTRACT

Introduction. Diabetes mellitus type 1 (T1DM) affects 0.3% of the human population. Rheumatoid arthritis (RA) approximately 1%. Diabetes mellitus type 1 and rheumatoid arthritis are immunological diseases related to each other via HLA DR1 and/or DR4.

Aim of the study. Presentation of a rare dermal manifestation of poorly controlled T1DM.

Materials and methods. Medical history of a 24-year-old woman with seronegative RA and T1DM.

Results. The seronegative RA and T1DM were documented in the woman, moreover an atypical skin lesion in pretibial region of her left leg was diagnosed to be *necrobiosis lipoidica diabetorum*.

Conclusions. *Necrobiosis lipoidica diabetorum* is a rare dermal manifestation of T1DM.

Forum Medycyny Rodzinnej 2015, vol 9, no 2, 74–75

Key words: diabetes mellitus type 1, rheumatoid arthritis, *necrobiosis lipoidica diabetorum*

WSTĘP

Cukrzyca typu 1 (T1DM, *diabetes mellitus type 1*) dotyka 0,3% populacji [1], reumatoidalne zapalenie stawów (RZS) 1%. Cukrzyca typu 1 (T1DM) i RZS są immunologicznie powiązane przez współwystępowanie układów HLA-DR1 i/lub DR4 [2].

CEL PRACY

Celem pracy było przedstawienie rzadkiej skórnej manifestacji niedostatecznie kontrolowanej cukrzycy typu 1, zaobserwowanej u 24-letniej pacjentki chorej na RZS i cukrzycę typu 1.

MATERIAŁ I METODY

Przeanalizowano dokumentację leczenia pacjentki podczas kolejnej rutynowej wizyty kontrolnej w poradni reumatologicznej.

WYNIKI

Do poradni reumatologicznej zgłosiła się 24-letnia kobieta na rutynową wizytę kontrolną w związku z seronegatywnym RZS. W badaniu stawów obwodowych nie stwierdzono wysięków ani przykurczów. W badaniu przedmiotowym stwierdzono zmianę skórą o nieregularnym kształcie i wymiarze 8 × 10 cm na przedniej powierzchni lewej nogi (ryc. 1). Skóra w tym obszarze była lśniąca, brązowożółta z teleangiektazjami. Naskórek w tym miejscu był bardzo cienki, a w centrum zaobserwowano atrofię. Zmiana istniała w tym miejscu od 9 lat. Często dochodziło do podrażnienia tego obszaru skóry, co manifestowało się bolesnością i owrzodzeniem. Okresowo w leczeniu stosowano pentoksyfilinę. Od 12 lat pacjentka chorowała na niedostatecznie kontrolowaną T1DM. Kilkakrotnie

Rycina 1. *Necrobiosis lipoidica diabetorum*

była hospitalizowana z powodu kwasicy ketonowej. Przed rokiem rozpoczęto leczenie indywidualną pompą insulinową. Aktualny poziom hemoglobiny glikowanej (HbA_{1C}) wynosił 6,6%, lecz w przeszłości odnotowano maksymalnie 12,6%. Przeciwciała przeciwjądrowe (ANA, *anti-nuclear antibodies*) wykryto w surowicy w niskim mianie (1:80); OB wynosiło 6 mm/godz. Ponieważ zmiana skórna była sucha, nieswędząca i niebolesna, zalecono jedynie intensywną kontrolę glikemii. Rozpoznano *necrobiosis lipoidica diabetorum*.

DYSKUSJA

Necrobiosis lipoidica diabetorum jest zapalną chorobą skóry, przebiegającą z degeneracją kolagenu, która charakteryzuje się odczynem zapalnym, stwardnieniem ścian naczyń oraz odkładaniem się tłuszczu [3]. Przyczyna takiej skórnej manifestacji T1DM pozostaje niewyjaśniona. Częściej obserwuje

się ją wśród kobiet, niż mężczyzn z T1DM. W około 25% przypadków zmiana typu *necrobiosis lipoidica diabetorum* rozwija się przed postawieniem diagnozy T1DM [4]. Najczęściej obserwowana jest na podudziach lub grzbietowej powierzchni stóp [4, 5]. Może być wywołana przebytym urazem. Może rozwijać się jako postać zapalenia naczyń zależna od autoopraciwcał z wtórną degeneracją kolagenu i mikroangiopatią typową dla T1DM. W rzadkich przypadkach może rozwinąć się z takiej zmiany rak płaskonabłonkowy [3]. W diagnostyce różnicowej należy wziąć pod uwagę skórne objawy nadwrażliwości na leki [6] i stopę cukrzycową. W przypadku *necrobiosis lipoidica diabetorum* brak leczenia przyczynowego.

WNIOSKI

Necrobiosis lipoidica diabetorum jest rzadko obserwowanym objawem występującym u chorych na T1DM.

PIŚMIENNICTWO

1. Sieradzki J. Cukrzyca i zespół metaboliczny. W: Choroby wewnętrzne, pod red. Szczeklik A., Medycyna Praktyczna, Kraków 2006: 1179–1215.
2. Gruszecka-Marczyńska K. Choroby gruczołów wydzielania wewnętrznego w reumatologii. W: Reumatologia. Zmiany narządowe, pod red. Szechiński J., Wiland P., Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław, 2001: 207–236.
3. Wake N., Fang J.C. *Necrobiosis lipoidica diabetorum*. N. Engl. J. Med. 2006; 355: 20.
4. Oissemmond J., *Necrobiosis lipoidica diabetorum*. N. Engl. J. Med. 2012; 366: 2502.
5. Templeton S.F., Caughman S.W. *Necrobiosis lipoidica diabetorum*. N. Engl. J. Med. 1993; 29: 320.
6. Dudzińska M., Zwolak A., Kurowska M. i wsp. Nadwrażliwość na leki — istotny problem w codziennej praktyce lekarskiej. Fam. Med. Prim. Care Rev. 2014; 16: 96–68.